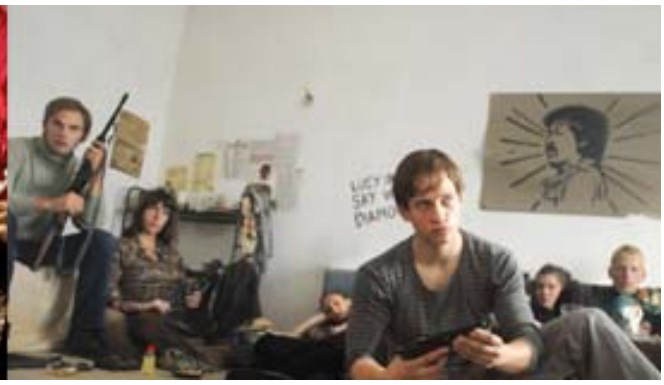

BAADER MEINHOF KOMPLEX

Saksa, 2008

Ohjaaja: Uli Edel

Käsikirjoittaja: Uli Edel, Bernd Eichinger, Stefan Aust (kirja).

Näyttelijät: Moritz Bleibtreu, Martina Gedeck, Johanna Wokalek, Vinzenz Keifer, Bruno Ganz, Alexandra Maria Lara, Nadja Uhl.

Levittäjä: Nordisk Film

Alkuperäinen nimi: *Der Baader Meinhof Komplex*

Kesto: 152 min.

Ikäraja: K15

Genre: fiktio, draama, rikos

Oppimateriaalin tehtävät on suunniteltu lukiolaisille ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoille.

Oppimateriaalin teemoja: RAF (keskeiset henkilöt), opiskelijalevottomuudet, terrorismi.

SYNOPSIS

Uli Edelin ohjaama rikosdraama kertoo länsisaksalaisen äärivasemmistolaisen terroristiryhmän RAF:n (Rote Armée Fraktion, kutsuttu myös punaiseksi armeijakunnaksi) synnystä ja alkuvaiheista. RAF oli kaupunkisissiryhmä, jonka iskuihin kuuluivat muun muassa erilaisten virastojen ja lähetystöjen pommitukset ja merkittävien henkilöiden kaappaukset. Toimintaansa ryhmä rahoitti pankkiryöstöillä sekä asiakirja- ja autovarkauksilla.
Elokuva kuvaa ryhmän muodostumista ja toimintaa niin kutsutun ensimmäisen ja toisen sukupolven aikana vuosina 1967–1977. Keskeiset päähenkilöt ovat toimittaja Ulrike Meinhof, papin tytär Gudrun Ensslin ja pikkurikollinen Andreas Baader, jotka muodostivat RAF:n ytimen sen alkuvaiheissa.

Vinkkejä elokuvan käsittelyyn:

ENNEN ELOKUVAA

1. Miettikää elokuvan nimeä. Miksi nimessä mainitaan juuri Baader ja Meinhof?

2. Elokuvan näyttelijät ovat Saksan tunnetuimpia. Oletteko nähneet heitä aiemmin elokuvissa? Tutustukaa elokuvan tekijöihin ja taustoihin esimerkiksi sivuilta: http://www.imdb.com/title/tt0765432/

ELOKUVAN KATSOMISEN JÄLKEEN

1. Palatkaa vielä elokuvan nimeen. Miksi luulette, että juuri Andreas Baader ja Ulrike Meinhof mainitaan nimessä? Minkälaisen kuvan elokuva antaa heidän rooleistaan RAF:n toiminnassa?

RAF:n toiminta on jaettu ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen sukupolveen. Ensimmäistä sukupolvea kutsutaan usein Baader-Meinhof ryhmäksi, vaikka ryhmän todellisina johtajina pidetään Baaderia ja Gudrun Ensslinia. Baaderin ja Meinhofin toiminta oli kuitenkin julkisuuteen näkyvää. Baader oli ryhmän ensimmäisiä jäseniä, joka pidätettiin ja sai julkisuutta oikeudenkäynnissään. Hän oli ryhmän "nyrkki", joka toteutti iskuja ja osallistui aina itse toimintaan. Meinhof oli taas ryhmän "mieli". Hän kirjoitti suurimman osan RAF:n alkuaikojen julkilausumista ja tiivisti teksteissään ryhmän toiminta-ajatuksen.

2. Saksan lähihistoriaa on viime vuosina tarkkailtu muun muassa elokuvissa *Muiden elämä* ja *Goodbye Lenin*. *Muiden elämä* on synkkä ja realistinen kuvaus Stasin (Itä-Saksan valtiollinen turvallisuuselin) vakoilutoiminnasta, *Goodbye Lenin* puolestaan hauska ja nostalginen kuvaus Itä-Saksan romahtamisesta yhden perheen näkökulmasta.

Oletteko nähneet elokuvia, jotka kuvaavat Saksan historiaa Toisen Maailmansodan jälkeen? Millä tavalla elokuvat eroavat *Baader-Meinhof Komplexista*?

RAF

1. Mihin RAF pyrki toiminnallaan?

RAF (Rote Armée Fraktion) oli Länsi-Saksassa perustettu terroristiryhmä, joka toimi vuosina 1967–1998. Myös punaiseksi armeijakunnaksi kutsuttu ryhmä rakentui opiskelijamaailmassa tapahtuneen radikalisoitumisen ja yleismaailmallisen vasemmistolaisen liikehdinnän pohjalle. Ryhmän perustamiseen vaikutti myös laajalle levinnyt Vietnamin sodan vastustus. RAF kuvaili itseään kommunistiseksi sissiryhmäksi. Ryhmän toiminta oli avoimen militanttia, ja sen iskujen yhteydessä kuoli vuosina 1972–1991 useita kymmeniä ihmisiä.
RAF:n tarkoituksena oli vaikuttaa perinteisten poliittisten kanavien ulkopuolella. Kaupunkisissiliikkeen tehtävä oli RAF:n mukaan hävittää väkivalloin myytti valtion haavoittamattomuudesta. Toiminta ajateltiin itsepuolustukseksi, sillä RAF:n mukaan väkivalta oli sisäänrakennettu elementti fasistisessa valtiossa.

2. Miettikää elokuvan perusteella mitkä seikat mahdollistivat ryhmän toiminnan?

3. Kerätkää pienissä ryhmissä elokuvassa kuvatut tapahtumat listaksi ja pohtikaa sen perusteella millaisen kuvan elokuva antaa RAF:n toiminnasta ja historiasta.

Aikajana RAF:n keskeisistä, elokuvassa esitetyistä tapahtumista:

2.6.1967: Mellakaksi yltynyt Iranin Shaahin vastainen opiskelijamielenosoitus Länsi-Berliinissä. Siviiliasuinen poliisi ampuu aseettoman opiskelijan.
11.4.1968: Josef Bachmann ampuu opiskelijajohtajaa ja tunnettua kommunistia Rudi Dutschea. Dutsche selviää, mutta vahingoittuu vakavasti. Tapauksesta syytettään oikeistolaisena tunnettua Springer lehti-imperiumia, jonka omistama julkaisu Bild-Zeitung julkaisi Dutschesta vihamielisen artikkelin vain päiviä ennen ampumatapausta. Kun Bachmann ampui Dutschea, hänellä oli Bild-Zeitungin artikkeli mukanaan.
2.4.1969: Andreas Baader, Gudrun Ensslin, Thorwald Proll ja Horst Söhnlein sytyttävät kaksi tulipaloa Frankfurtilaisessa tavaratalossa. Nelikko jää kiinni ja istuu vankilassa 14 kuukautta, mutta vapautetaan odottamaan korkeamman oikeuden päätöstä. Marraskuussa korkein oikeus päättää, että syytettyjen pitää istua tuomio loppuun. Ensslin ja Baader pakenevat Italiaan.
Helmikuu 1970: Ensslin ja Baader ilmestyvät Meinhofin ovelle. Meinhof on tavannut Ensslinin aiemmin haastatellessaan häntä. Pakomatkalla oleva kaksikko pyytävät piilopaikkaa ja Meinhof suostuu. Poliisi Peter Urpach

onnistuu soluttautumaan ryhmään ja Baader pidätetään tekoratsiassa.
14.5.1970: Andreas Baaderin vapautusoperaatio suoritetaan. Aseellinen vapautusoperaatio toteutetaan Meinhofin avulla, sillä nimekäs toimittaja on saanut mahdollisuuden tavata Baaderia kerrottuaan kirjoittavansa kirjaa vangeista. Kolme viikkoa vapautuksen jälkeen RAF:n perustamisjulistus ilmestyy. Baaderin vapautus merkitsi kaupunkisissiliikkeen syntyä.
Kesäkuu 1970: RAF:n jäsenet osallistuvat El Fatahin koulutusleirille Jordaniassa.
15.7.1971: Entinen kampaaja ja RAF:n jäsen Petra Schelm ajaa poliisin tiesulusta läpi ja pakenee. Jäätyään kiinni Schelm ampuu poliisia kohti ja kuolee itse poliisin ampumiin luoteihin. Schelm on ensimmäinen poliisi-iskussa kuollut RAF:n jäsen.
Lokakuu 1971: RAF:n jäsen Gerhard Mûller ampuu Norbert Schid nimisen poliisin. Kyseessä on ensimmäinen RAF:n iskussa kuollut poliisi. Tapauksen jälkeen ryhmän suosio laskee.
11.5.1972: RAF räjäyttää kolme pommia yhdysvaltalaisen upseerikerhon lähellä. Kolme upseeria kuolee. Seuraavana päivänä räjähtää Aubsburgin poliisiasemalle asetettu pommi ja poliisiaseman eteen jätetty auto Munchenissa.
19.5.1972: Pommi räjähtää Hampurissa lehti-imperiumi Springerin talossa. Ennen räjähdystä taloon on soitettu kaksi varoituspuhelua.
Kesäkuussa 1972: Meinhof, Ensslin, Baader, Jan-Karl Raspe ja Holger Meins pidätettään useassa erillisessä poliisi-iskussa. Vankilassa heidät eristetään toisistaan. Vangit protestoivat kohteluaan muun muassa nälkälakoilla.
9.11.1974: Holger Meins kuolee nälkälakon seurauksena.
25.4.1975: Kuusi RAF:n jäsentä miehittää Saksan suurlähetystön Tukholmassa. Joukko kutsuu itseään nimellä ”Kommando Holger Meins.”
9.5.1976: Ulrike Meinhof löydetään kuolleena sellistään. Edelläänkin kiistellään siitä, oliko kyseessä itsemurha vai tapettiinko Meinhof.
13.10.1977: RAF:n toisen sukupolven ydinryhmä toiminnassa. Ryhmää tukeneet arabiterroristit kaappaavat Lufthansan lentokoneen. Tarkoitus on painostaa Saksan hallitusta vapauttamaan ensimmäisen sukupolven johtajat. Kaappauksen epäonnistuttua Baader, Ensslin ja Raspe löytyvät kuolleina selleistään. Kuten Meinhofin tapauksessa, myös Baaderin, Ensslinin ja Raspen kuolemaa on epäilty murhaksi.
5.9.1977: RAF kidnappaa työnantajien keskusjärjestön johtajan Hanns Martin Schleyerin.
18.10.1977: Schleyer murhataan.

Vuoden 1977 tapahtumia kutsutaan usein saksalaiseksi syksyksi. Sitä pidetään RAF:n ensimmäisen ja toisen sukupolven toimintakausien huipentumana.

Lisätietoa/Lähde:

Hansén, Dan, Nordqvist, Jens, Kun punainen armeijakunta iski – Saksalaisterroristit Tukholmassa, Helsinki 2007.

Lehto, Katariina, Ulrike Meinhof – Lähemmäs totuutta, ei todellisuutta, Jyväskylä 2007.

OPISKELIJALEVOTTOMUUDET

1. Millaisia mielikuvia teillä on 1960-luvun opiskelijalevottomuuksista?
Mistä opiskelijoiden protestiliikehdintä 1960-luvun lopulla johtui?

2. Miksi Suomessa ei koettu samanlaisia opiskelijalevottomuuksia?

Saksa:

1960-luvun loppuvuosina opiskelijaprotestit olivat muuttuneet vakaviksi kaikkialla Euroopassa. Länsi-Saksassa tilanne riistäytyi käsistä kesäkuun 2. päivänä vuonna 1967, jolloin sadat opiskelijat osoittivat mieltään maassa vieraillutta Iranin shaahia vastaan. Shaahia pidettiin ihmisoikeuksia polkevana diktaattorina.
Mielenosoitus yltyi mellakaksi, kun paikalla olleet Iranin tiedustelupalvelun agentit kävivät käsiksi mielenosoittajiin. Mellakan keskellä siviiliasuinen poliisi ampui 26-

vuotiaan aktivisti Benno Ohnesorgin. Nuorten ja opiskelijoiden keskuudessa Ohnesrogin kuolemasta syytettiin Länsi-Saksan fasistisena koettua valtiota.
Protestimielialalla oli monia syitä. Vietnamin sotaa ja länsimaiden imperialistisena koettua politiikkaa vastustettiin yleisesti. Monet nuoret näkivät Länsi-Saksan yhä fasistisena valtiona. Mielipiteitä vahvisti tieto siitä, että monet Natsi-rikolliset olivat jääneet rangaistuksetta ja olivat yhteiskunnassa vaikutusvaltaisessa asemassa.
Länsi-Saksan politiikka johti kolme puoluetta: sosialidemokraattinen puolue, kristillisdemokraatit ja liberaalit. Opiskelijat katsoivat, että todellisella oppositiolla ei ollut minkäänlaista valtaa. Opiskelijaliikkeen ja vasemmistolaisten kansalaisjärjestöjen piirissä kehittyi niin kutsuttu ulkoparlamentaarinen oppositio (*Ausser-Parlamentarische Opposition*, APO)
Länsi-Saksassa opiskelijaliikettä johti sosialististen saksalaisten opiskelijaliitto (*Sosialistische Deutscher Studentenbund* - SDS,) jonka johtohahmo Rudi Dutsche nähtiin usein myös APO:n johtajana. Dutsche oli Ulrike Meinhofin ohella yksi länsisaksalaisen radikalismin näkyvimmistä hahmoista.

Suomi:

Suomalainen radikalismi oli Saksan tapahtumiin verrattuna varsin kesyä. Väkivalta oli opiskelijaliikkeen ja järjestöjen toiminnassa mukana lähinnä retoriikkana, jota mielellään viljeltiin julkisissa keskusteluissa ja esiintymisissä. Todelliseen toimintaan väkivalta ei kuulunut oikeastaan lainkaan.
Tunnetuimpia suomalaisia radikaalijärjestöjä oli sadankomitea. Sen juuret olivat pasifistisessa rauhanliikkeessä. Saksan tavoin myös Suomessa sotaan ja asevoimiin liittyi tabuja. Sadankomitea perustettiin vuonna 1963. Se oli ennen kaikkea nuorten akateemisten intellektuellien yhteisö, jonka keskeisiä vaatimuksia oli sodankäynnin kyseenalaistaminen, jossain vaiheessa järjestö jopa vaati yksipuolista aseistariisuntaa. Joitain sadankomitean jäsenistä on myöhemmin kohonnut politiikan huippuasemiin. Heitä ovat esimerkiksi Paavo Lipponen ja Tarja Halonen.
Sadankomitean keskeisiä toimintakeinoja olivat mielenosoitukset ja rauhantutkimus. Järjestön sanottiinkin jakautuneen tutkijoihin ja marssijoihin.
Myös Suomessa vastustettiin aktiivisesti Vietnamin sotaa. Toisin kuin monissa Natoon kuuluvissa maissa, vain harvat suomalaiset oikeistopoliitikot asettuivat avoimesti tukemaan Yhdysvaltain sotapolitiikkaa. Suomessa toisteltiin ulkopolitiikan yleistä linjaa puoluerajojen yli: Suomi oli puolueeton maa, jolla ei ollut halua puuttua muiden maiden, ei USA:n eikä Neuvostoliiton, riitoihin.
Suomessa opiskelijaliikehdintä ei koskaan muuttunut todella radikaaliksi. Toisin kuin Länsi-Saksassa, opiskelijat olivat mukana myös sellaisissa poliittisissa puolueissa, joilla todella oli valtaa yhteiskunnassa. Opiskelijat eivät siis jääneet demokraattisen päätöksenteon ulkopuolelle. Suomen valtiojohto oli ulkopoliittisesti varsin neutraali ja yhteiskunnan kehitys myönteistä.

Suomalaisen opiskelijaliikkeen merkittäviä tapahtumia
– Lapualaisooppera vuonna 1966.
– Vanhan valtaus 25.11.1968.
– Taistolaisen nuorisoliikkeen perustaminen 3.1.1968

Lähteitä/Lisätietoa:

Suominen, Tapani, Ehkä teloitamme jonkun – Opiskelijaradikalismi ja vallankumousfiktio 1960- ja 1970 -lukujen Suomessa, Norjassa ja Länsi-Saksassa, Hämeenlinna 1997.

Hansén, Dan, Nordqvist, Jens, Kun punainen armeijakunta iski – Saksalaisterroristit Tukholmassa, Helsinki 2007.

KESKEISET HENKILÖT

1. a) Ketkä olivat RAF:n tärkeimmät henkilöt? Miten he toimivat järjestössä ja miten heidän taustansa vaikuttivat RAF:n toimintaan?

b) Kirjoittakaa elokuvasta saamienne tietojen pohjalta RAF:n keskeisten henkilöiden pienoiselämäkerrat.

2. Yrittäkää taustoittaa RAF:n yksilöiden toimintojen taustoja ja motiiveja. Ottakaa henkilöistä selvää ja kirjoittajaa kuviteltu artikkeli, jossa joko haastattelette valitsemaanne henkilöä tai kirjoitatte jostain RAF:n liittyvästä tapahtumasta (esimerkiksi Tukholman lähetystön valtaus, lentokonekaappaus tai Baaderin vapautus). Onko lehdellä, johon kirjoitatte oikeisto vai vasemmistosympatioita? Miten se vaikuttaa tekstiinne ja näkemykseenne tapahtumista?

Andreas Baader:
Syntynyt: 6.5.1944 Kuollut: 18.10.1977
Baaderin isä oli historioitsija, tohtori Berndt Philipp Baader, joka joutui toisen maailmansodan loppuvaiheissa neuvostoliittolaisten vangiksi, eikä koskaan palannut kotiin. Baaderin äiti, isoäiti ja täti kasvattivat pojan Münchenissa. Baaderia on kuvailtu rohkeaksi, laiskaksi ja voimakastahtoiseksi. Hän menestyi koulussa hyvin, mutta joutui vaikeuksiin, koska tunsi vastenmielisyyttä auktoriteetteja kohtaan. Hän vaihtoi koulua monta kertaa, mutta lopetti lopulta lukion kesken ja muutti Länsi-Berliiniin.
Ironista kyllä, Baader toimi Länsi-Berliinissä jonkin aikaa oikeistolaisen Bild-Zeitung -lehden avustajana, mutta joutui eroamaan melko pian käyttäydyttyään väkivaltaisesti toimituksessa. Baader muutti yhteen erään taiteilijaparin kanssa ja sai jonkin ajan kuluttua tyttären naisen kanssa. Kolmikko asui yhdessä kaksi vuotta.

Gudrun Ensslin:
Syntynyt: 15.8.1940 Kuollut: 18.10.1977
Gudrun Ensslinin tausta erosi suuresti Baaderista. Hän oli papin ja entisen sodanvastustajan Helmut Ensslinin tytär. Suuren osan nuoruuttaan Ensslin käytti teologian opintoihin. Hän myös kuului Wandervogel-liikkeeseen, joka yhdisti ulkoilmaelämän ja moraalisen puhtauden myyttiseen käsitykseen Saksan kansakunnasta. Ensslin yhdisti jo varhain kristilliseen maailmankatsomukseen poliittisen ja sosiaalisen vastuun.
Vuonna 1965 Ensslin meni kihloihin Bernward Vesperin kanssa. Yhdessä pari muutti Länsi-Berliiniin, vaikka Ensslinin isä vastusti suhdetta jyrkästi. Länsi-Berliinissä pari sai pojan, Felixin.
Länsi-Berliinissä Ensslin alkoi olla yhä kiinnostuneempi poliittisesta toiminnasta ja entistä vähemmän kiinnostunut kihlatusta ja lapsestaan. Kun hän tapasi Andreas Baaderin erään mielenosoituksen järjestäneen ryhmän kokouksessa, hän löysi Baaderin käytännön toimia korostavasta ajattelutavasta paljon yhteistä omiin ajatuksiinsa. Ensslinistä ja Baaderista tuli rakastavaiset. Kumpikin jätti lapsensa ja ryhtyi toimimaan täysillä poliittisen vallankumouksen puolesta.

Ulrike Meinhof:
Syntynyt: 7.10.1934 Kuollut: 9.5.1976
Meinhof oli ainoa RAF:n jäsen, joka oli tunnettu yhteiskunnallisena vaikuttajana jo ennen liittymistään järjestöön. Hän oli tunnettu ja arvostettu vasemmistotoimittaja, jonka ryhtymistä kaupunkisissiksi on kutsuttu yhdeksi Saksan lähihistorian suurimmista arvoituksista.
Meinhof syntyi Natsi-hallinnon aikaan Oldenburgissa, lähellä Hollannin rajaa. Hänen perheessään suhtauduttiin hyvin kriittisesti totalitaariseen hallintoon ja Meinhof omaksui vanhempiensa ajatukset jo varhain. Niinpä Saksan antautuminen Toisessa maailmansodassa merkitsi kymmenenvuotiaalle Meinhofille enemmän vapautusta kuin tappiota.
Meinhofin isä kuoli, kun tämä oli kuusivuotias. Opintonsa perheen takia keskeyttänyt äiti jatkoi isän kuoleman jälkeen opiskeluja. Meinhofin ja tämän sisaren kasvattivatkin äiti Ingeborg Meinhof ja tämän opiskelutoveri Renate Riemech. Kun Meinhofin äiti kuoli kahdeksan vuotta isän jälkeen, Riemech ryhtyi 14-vuotiaan Ulriken huoltajaksi.
Poliittiseen toimintaan Meinhof lähti mukaan opiskeluaikana. Vuonna 1958 hänestä tuli ydinaseita vastustaneen opiskelijaliikkeen keskeinen henkilö. Menestys ydinaseistusta vastustaneessa liikkeessä vei Meinhofin vasemmistolaisen Konkret-lehden toimittajaksi kesken opintojen. Samalla Meinhof liittyi Saksan kommunistiseen puolueeseen. Vuonna 1961 Meinhof avioitui Konkretin julkaisusta

vastanneen Klaus Röhlin kanssa ja vuotta myöhemmin syntyivät kaksostyttäret Bettina ja Regine Röhl. Meinhof eteni urallaan nopeasti ja 1960-luvun alussa hänestä tuli Konkretin päätoimittaja.
Meinhofin ura eteni hyvin, mutta avioliitto ajautui vaikeuksiin ja vuonna 1967 hän haki avioeroa. Huhtikuussa 1968 Meinhof muutti Länsi-Berliiniin. 1960-luvun lopun poliittinen kuohunta (laaja Vietnamin sodan vastustus, epäluulo Länsi-Saksan hallituspuolueita kohtaan, shaahin vastaisen mielenosoituksen tapahtumat, Dutschen murhayritys) vaikuttivat Meinhofiin suuresti. Tähän aikaan hän piti kuitenkin sanoja ainoina aseina, joita suostui käyttämään ja korosti kannanotoissaan neuvottelujen merkitystä väkivaltaa tärkeämpänä vaikutuskeinona.
Meinhofin teksteistä on myöhemmin yritetty löytää ajankohta, jolloin hän siirtyi kannattamaan RAF:n sotilaallista linjaa. Meinhof oli vanhempi kuin muut RAF:N perustajäsenet, lisäksi hänellä oli vahva ammatillinen ja poliittinen kokemus. Toisinaan on spekuloitu, että Meinhofin liittyminen RAF:ään oli yksinkertaisesti ”sataprosenttinen erehdys.” Näin on sanonut toinen Meinhofin tyttäristä, Bettina Röhl.

Lisätietoa/Lähteet:

Lehto, Katariina, Ulrike Meinhof – Lähemmäs totuutta, ei todellisuutta, Jyväskylä 2007.

Hansén, Dan, Nordqvist, Jens, Kun punainen armeijakunta iski – Saksalaisterroristit Tukholmassa, Helsinki 2007.

Sem-Sandberg, Steve, Theres, Jyväskylä, 2005. (Meinhofin elämästä kertova romaani.)

TERRORISMI

1. Pohtikaa yhdessä millainen on terrori-isku? Entä kuka on terroristi? Keskustelkaa oletteko samaa mieltä terrorismin ja terroristin määrittelystä.

2. Kirjoittakaa ylös tapahtumia, jotka mielestänne täyttävät terrori-iskun tuntomerkit ja ihmisiä, jotka ovat mielestänne terroristeja.
Käykää yhdessä läpi kirjoituksianne ja pohtikaa mitkä olivat elokuvassa esitetyt motiivit terroriteoille ja mitä syitä nykypäivän terrorismin takaa voidaan löytää.

Terrorismin määrittely on äärimmäisen vaikeaa, eikä siitä ole päästy yhteisymmärrykseen kansainvälisessä yhteisössä eikä tutkijoiden kesken. Kirjassa Terrorismin monet kasvot *terrorismi määritellään seuraavasti:*
”Terrorismissa on kyse väkivallan käytöstä tai sillä uhkaamisesta, jolla pyritään pelon ja kauhun herättämisen avulla saamaan aikaan poliittisia vaikutuksia.”
Terrorismille olennaisia sanoja ovat siis väkivalta ja politiikka. Terrorismi mielletään poliittiseksi toiminnaksi, tai poliittisen toiminnan jatkamiseksi väkivallalla. Terroriteko voi aiheuttaa aineellista tuhoa ja viedä ihmishenkiä, mutta sen perimmäinen tarkoitus on vaikuttaa psyykkisten reaktioiden avulla. Terroriteoille onkin tyypillistä se, että iskuilla pyritään vaikuttamaan laajempaan ihmisjoukkoon kuin pelkästään iskujen välittömiin kohteisiin.
Terroriteot ajatellaan usein erilaisten järjestöjen aiheuttamiksi, mutta suurin osa terrorismintutkijoista on sitä mieltä, että myös valtio voi harjoittaa terrorismia. Esimerkkinä voi käyttää vaikka Iso-Britannian pommituksia Saksan kaupunkeihin toisessa maailmansodassa. Pommitukset kohdistettiin siviilikohteisiin ja niiden tarkoituksena oli murtaa saksalaisten taistelumoraali.
RAF ei itse hyväksynyt toimintansa yhteydessä termiä terroristi (jota lehdistö mielellään viljeli). Oikea termi oli järjestön mukaan kaupunkisissi. RAF:n mielestä

terroria oli USA:n toiminta Vietnamissa tai Saksan liittotasavallan terrorismin vastainen toiminta.

Lähde/Lisätietoa:
Malkki, Leena, Paatela, Jukka et al, Terrorismin monet kasvot, Helsinki 2007.

Oppimateriaalin on laatinut toimittaja, FM Tarja Kovanen.

Oppimateriaalin on tuottanut Marjo Kovanen Koulukinosta.